

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

## İKİNCİ BÖLÜM

## KARAR

## KEMAL SAKMAN BAŞVURUSU

**Başvuru Numarası** : 2022/51270  
**Karar Tarihi** : 12/3/2025

**Başkan** : Basri BAĞCI  
**Üyeler** : Engin YILDIRIM  
Rıdvan GÜLEÇ  
Kenan YAŞAR  
Ömer ÇINAR

**Raportör** : Aydın DEMİREL  
**Başvurucu** : Kemal SAKMAN

## I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, gözetiminde ve sorguda geçirilen sürelerin hükmedilen ceza süresinden mahsup edilmesi talebinin reddedilmesi nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Daha sonra birleştirilmesine karar verilen 2018/103594 ve 2016/53266 sayılı soruşturmalar kapsamında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen iddianameler ile başlayan yargılamada Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından başvurunun silahlı terör örgütüne üye olma suçundan mahkûmiyetine karar verilmiştir. Gerekçeli kararda başvurunun 2/5/2018-15/5/2018 tarihleri arasında gözetiminde kaldığı, bu tarihte verilen tutuklama kararının hükümle birlikte devamına karar verildiği belirtilmiştir. Mahkûmiyet hükmü Yargıtay tarafından 7/10/2021 tarihinde onanarak kesinleşmiştir.

3. Başvurucu hakkında 19/1/2022 tarihinde hazırlanan müddetnameye göre 2/5/2018 ile 15/5/2018 tarihleri arasında gözetiminde geçirilen sürelerin mahsup edildiği ifade edilmiştir.

4. Başvurunun müddetnameye itirazı 14/3/2022 tarihinde Osmaniye İnfaz Hâkimliği (İnfaz Hâkimliği) tarafından reddedilmiştir. Kararda başvurunun belirttiği tarihler arası gözetiminde tutulduğuna ilişkin bilgi ya da belgeye rastlanmadığı ifade edilmiştir.

5. Başvurucu mahsup talebinin reddine ilişkin karara 17/3/2022 tarihinde itiraz etmiştir. Başvurucu itiraz dilekçesinin ekinde İskenderun Cumhuriyet Başsavcılığının ve İskenderun İlçe Emniyet Müdürlüğünün başvurunun 30/3/2016 tarihinde gözetiminde alındığını gösterir yazısının bir örneğini sunmuştur.

6. İnfaz Hâkimliği kararına yapılan itiraz Osmaniye 1. Ağır Ceza Mahkemesi (Ağır Ceza Mahkemesi) tarafından 7/4/2022 tarihinde kesin olarak reddedilmiştir.

7. Başvurucu 6/11/2024 tarihinde denetimli serbestliğe ayrılarak ceza infaz kurumundan tahliye olmuştur.

8. İtirazın kesin olarak reddine ilişkin karar başvurucuya 20/4/2022 tarihinde tebliğ edilmiş olup başvuru 16/5/2022 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

9. Anayasa Mahkemesi tarafından Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesine başvurunun belirttiği tarihler arası gözaltında kalıp kalmadığına ilişkin yazıya verilen cevapta, başvurunun 30/3/2016 tarihinde saat 06.45'te İskenderun'da gözaltına alındığı, Ankara 2. Sulh Ceza Hâkimliğince 1/4/2016 tarihinde başlayan sorguda 2/4/2016 tarihi saat 05.00'te adli kontrol tedbiri uygulanarak serbest bırakıldığı ifade edilmiştir. Başvurunun söz konusu gözaltı tedbirinin Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına 2010/100074 sayılı soruşturma kapsamında gerçekleştirildiği, Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yapılan yargılamanın bu soruşturmayı da kapsadığı anlaşılmaktadır.

10. Komisyonca adli yardım talebinin kabulüne, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

## **II. DEĞERLENDİRME**

### **A. Kişi Hürriyeti ve Güvenliği Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia**

11. Başvurucu, gözaltında ve sorguda geçirdiği sürenin mahkûmiyete ilişkin infaz süresinden mahsup edilmemesi nedeniyle adil yargılanma hakkı ile kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvuru formunda 30/3/2016-1/4/2016 tarihleri arasındaki süre yönünden mahsup talebinin reddinden şikâyetçi olduğu görülmektedir. Bu nedenle 30/3/2016-1/4/2016 tarihleri arasında gözaltında ve sorguda geçirilen üç günlük süre yönünden değerlendirme yapılacaktır. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde, ilgili mevzuat hükümleri ve somut olayın kendine özgü koşullarının da dikkate alınması gerektiği bildirilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında başvuru formundaki iddialarını yinelemiştir.

12. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Başvurucunun mahsup talebinin hukuka aykırı şekilde reddedilmesi yönündeki şikâyetlerinin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

14. Anayasa Mahkemesi, hükümlülerin ceza infaz kurumlarında kalacağı süreyi doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen durumların Anayasa'nın 19. maddesinde tanımlanan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini kabul etmiştir (İbrahim Uysal [2. B.], B. No: 2014/1711, 23/7/2014, § 26; Günay Okan [1. B.], B. No: 2013/8114, 17/9/2014, § 13). Mahsup, koşullu salıverme süresinin belirlenmesiyle ve dolayısıyla ceza infaz kurumunda kalınması gereken süreyle doğrudan ilgilidir (Ercan Bucak (2) [1. B.], B. No: 2014/11651, 16/2/2017, § 41).

15. Mahkeme tarafından verilen bir mahkûmiyet kararının infazının sağlanması ve bu bağlamda ceza infaz kurumunda tutulma süresi bakımından ceza mahkemesinin kararına uygun hareket edilmesi kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının korunması açısından zorunludur. Dolayısıyla hükümlülerin ceza infaz kurumunda kalacakları sürenin mahkûmiyet kararına ve ilgili mevzuata uygun olması Anayasa'nın 19. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi kapsamında güvence altına alınmıştır (*İbrahim Uysal*, § 32). Bununla birlikte Anayasa'da yer alan hak ve özgürlükler ihlal edilmediği sürece mahkemelerin kararlarındaki kanunun yorumuna ya da maddi veya hukuki hatalara dair hususlar bireysel başvuru incelemesinde ele alınamaz (*Abdullah Ünal* [2. B.], B. No: 2012/1094, 7/3/2014, § 39).

16. Mahsuba ilişkin 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 63. maddesinde yer alan, hükmün kesinleşmesinden önce gerçekleşen ve kişinin hürriyetini kısıtlayan bütün hâller nedeniyle geçirilen sürelerin hükmolunan hapis cezasından indirileceği hususundaki düzenleme karşısında yargı organlarına mahsuba ilişkin bir takdir yetkisinin tanınmadığı anlaşılmaktadır. İlgili yargı organları mahsuba ilişkin incelemelerinde mahsup şartlarının bulunup bulunmadığını incelemekle ve şartları oluşmuşsa mahsup kararı vermekle yükümlüdür (*Ercan Bucak* (2), § 49).

17. 30/3/2016 ile 1/4/2016 tarihleri arasındaki süreyi gözaltında ve sorguda geçirdiği tespit edilen başvurusunun bu sürenin mahkûmiyete ilişkin infaz süresinden mahsup edilmesi talebi, yapılan yazışmalara rağmen buna ilişkin bilgi ya da belgeye ulaşılmadığı gerekçesiyle İnfaz Hâkimliğince ve Ağır Ceza Mahkemesince reddedilmiştir (bkz. §§ 4, 6).

18. Anayasa Mahkemesi tarafından başvurusunun mahkûmiyetine karar veren Mahkeme ile yapılan yazışma sonrası başvurusunun 30/3/2016 tarihinde gözaltına alındığı, 1/4/2016 tarihinde başlayan sorgusunun ardından 2/4/2016 tarihinde adli kontrol hükümleri uygulanarak serbest bırakıldığı tespit edilmiştir (bkz. § 9). Ancak söz konusu sürenin ne mahkûmiyet hükmüne ilişkin gerekçeli kararda ne de infaza ilişkin düzenlenen müddetnamede gösterilmediği, müddetnameye itiraz sürecinde yapılan yazışmalarda anılan gözaltı ve sorguya ilişkin bilgi ve belge bulunmadığının bildirildiği anlaşılmıştır. Bu durum başvurusunun mahsup talep ettiği ceza bağlamında hapiste kalma süresinin uzamasına neden olmuştur. Hukuk sistemimizde mahsubun mecburiliği söz konusudur (*Burhan Yaz* (3) [GK], B. No: 2021/7919, 29/5/2024, § 42).

19. Bu durumda başvurusunun belirlenenden daha fazla bir süre hürriyetinden yoksun kalmasının Anayasa'nın 19. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında hukuka uygun bir tutma niteliğinde olduğu söylenemez.

20. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

## **B. Diğer İhlal İddiaları**

21. Başvurusunun mahsup talebinin reddi nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiğine ilişkin temellendirilmemiş iddiasının *Cemal Günsel* ([GK], B. No: 2016/12900, 21/1/2021) kararı doğrultusunda *açıkça dayanaktan yoksun olması*, kötü muamele yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddiasının *Hikmet Balabanoglu* ([2. B.], B. No: 2012/1334, 17/9/2013, § 24) kararı doğrultusunda *açıkça dayanaktan yoksun olması*, adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasının *Mustafa Takyan* ([GK], B. No: 2020/27974, 15/12/2021) ve *Mustafa Çabuk* ([1. B.], B. No: 2020/31607, 21/6/2023, § 20) kararları doğrultusunda *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

### III. GİDERİM

22. Başvurucu, ihlalin tespiti ve 250.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

23. Anayasa Mahkemesince yapılan inceleme sonucunda Anayasa'nın 19. maddesinin ikinci fıkrasının ihlal edildiğine karar verilmiştir. Bu itibarla ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Başvurucu ceza infaz kurumundan tahliye olmuştur. Dolayısıyla ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmamaktadır. Diğer taraftan yalnızca kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğinin tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya -söz konusu sürelerin daha sonra mahsup talebine konu edilebileceği de gözetilerek- net 10.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

### IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Diğer ihlal iddialarının *kabul edilebilirlik kriterlerini karşılamaması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 10.000 TL manevi tazminat ödenmesine, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. Ödemenin kararın tebliğini takiben başvurunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin bilgi için Osmaniye İnfaz Hâkimliğine (E.2022/675, K.2022/1530) ve Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/3/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.